

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

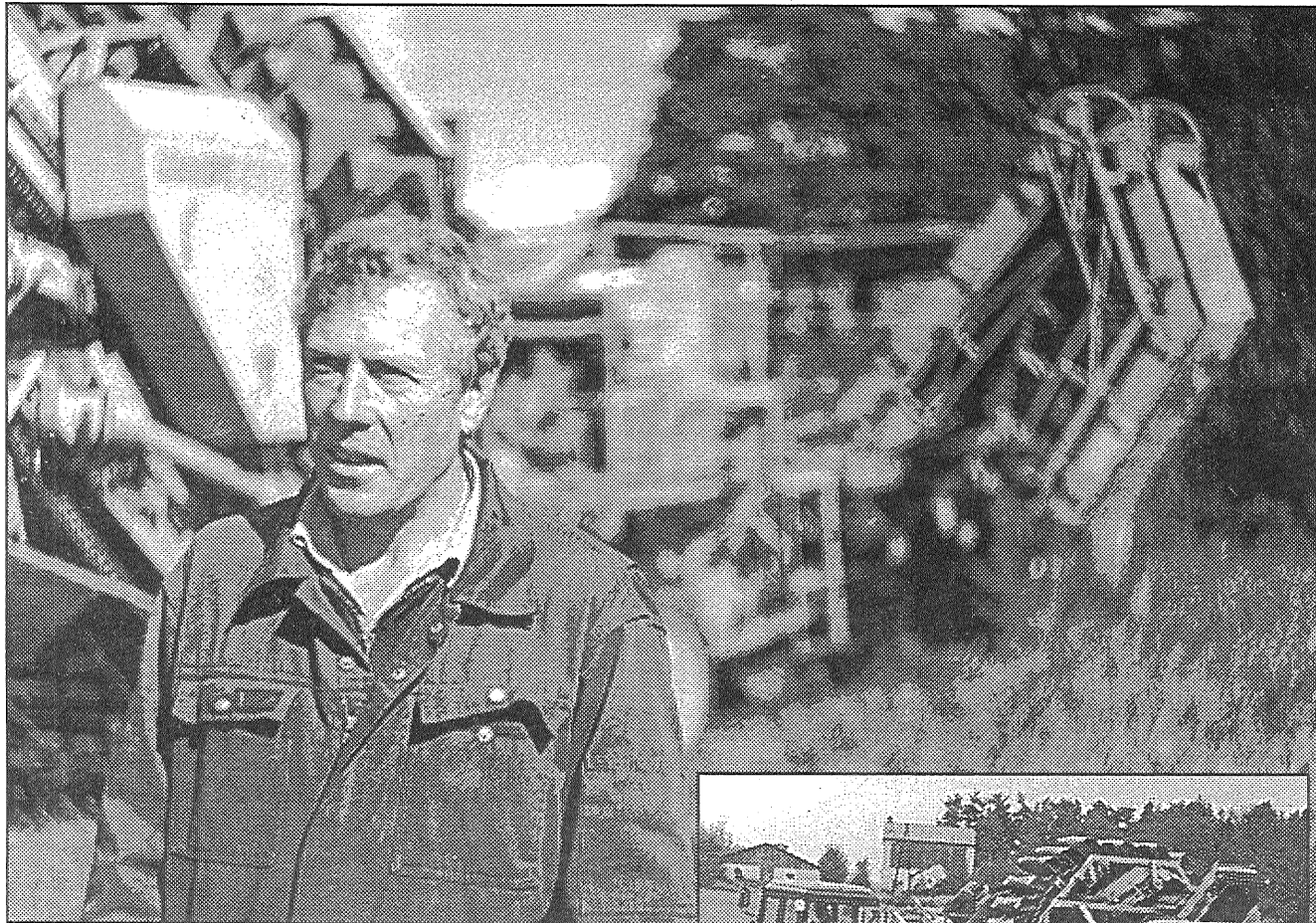
● Nr. 104 (7109)

● Otrdiena, 2000. gada 19. septembris

● Cena Ls 0,12

«Prāts ir sirds
ministrs.»
J. Rainis

No jauna vairs nesāktu, bet tagad jāturpina

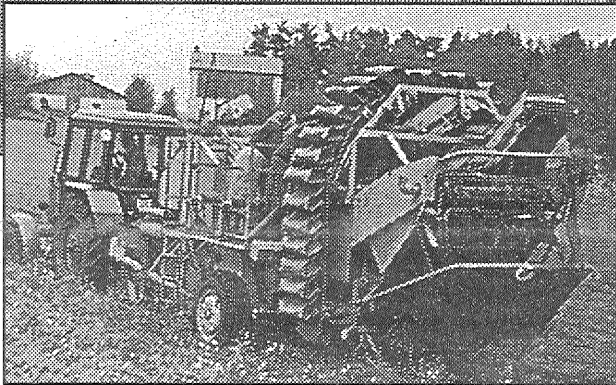

● Jāņa Gavara intervija «Novadniekam» pie tikko darbam sakārtota kombaina E-686.

Antons Rancāns
Autora foto

— Ja būtu no jauna jāsāk nodarboties ar ekoloģiski tīras lauku produkcijas ražošanu, atteiktos. Tas prasa daudz darba un maz atdod. Cilvēki nesaprot, ka lētākais nav tas labākais. Ietaupot santīmu,

viņi zaudē desmitus uz savas veselības rēķina, — tā saka Jānis Gavars no Mazajiem Gavariem Preiļu pagastā. Tagad vairs nevaru atteikties no turpinājuma, jo tik daudz ieguldīts augu seku veidošanā, zemes dabiskās

auglības vairošanā. Jāturas. Zemkopim allaž jārēķinās ar zināmu risku, piebilst Jānis.

Turpinājums 3. lappusē.

Problēmas ar pedagogu algām

Lidija Kirillova

13. septembrī notikušajā Preiļu rajona padomes kārtējā sēdē vissmagākie un grūtāk risināmie bija jautājumi par to, kā finansēt skolotāju darbu. Viss būtu vienkārši, ja valsts solītais pielikums pedagogu algām patiesi arī būtu. Pašlaik aizdomas par to, kā valdība nemaz netaisās savus solījumus pildīt, pamazām pārvērsās par īstenību.

Kas šajā situācijā atliek pašvaldībām, konkrēti Preiļu rajona padomei? Pieņemot lēmumu «Par mērķdotācijas no valsts budžeta Preiļu rajona izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai un sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām sadales pagaidu kārtību». Bet kādai tad jābūt šai kārtībai?

Augusta beigās Preiļu rajona izglītības pārvaldes vadītājs A. Zagorskis rajona padomei iesniedza vēstuli, kurā skaidroja situāciju. Arī sēdes laikā padomes locekļiem viņš vēlreiz uzsvēra, ka pedagogu algu izmaksās jau tagad ir mīnus zīme, nemaz nerunājot par to, kas būs līdz gada beigām. Pašreizējā situācija liecina, ka valsts ir pilnībā norobežojusies no

interesu izglītības iestāžu un pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogiem, tās politika tiek virzīta uz mazo lauku skolu likvidāciju.

Rajona vispārīgā skolu direktori jaunā mācību gada priekšvakarā pulcējās uz apspriedi, kur balsojot izlēma, kādu mērķdotācijas sadales kārtību viņi gribētu. Lielākā daļa nobalsoja par variantu, kas rajona padomes lēmuma projekta veidā bija uz galda visiem rajona padomes locekļiem. Konkrēti — viņi vēlējās, lai šī gada septembrī un oktobrī tiktu saglabāta līdzšinējā mērķdotācija sadales kārtība. Direktori noraidīja priekšlikumu finansējumu skolās sadalīt atbilstoši bērnu skaitam. Rajona padomes locekļiem bija jāsaņem galavārds. Un te nu domas sāka dalīties.

Ja mērķdotācija tiek dalīta atbilstoši bērnu skaitam, vairāk nekā skaidrs, ka vinnētāji ir pilsētas skolu pedagogi, bet pagastu mazo skolu skolotāji tiek nostādīti pabērnu lomā. Ar gluži tādu pašu augstskolas izglītību un darba stāžu viņi turpmāk var saņemt ievērojami mazāku samaksu nekā viņu pilsētas kolēģi. Vai viņi mazāk sirsnīgi strādā, vai viņi sliktāk gatavojas stundām? Protams, ka tā nav. Viņu «vaina» ir tā, ka pagasta skolā ir mazāk bērnu nekā, teiksim, Līvānos

vai Preiļos. Cita lieta — burtnīcu labošanas, kas trīsdesmit bērnu klasē noteikti aizņem vairāk laika nekā klasē ar desmit audzēkņiem. Taču skolotāji attiecīgi arī saņem apmaksu par šo darbu. Ar jaunās kārtības ieviešanu droši var paredzēt mazo skolu slēgšanu. Tā situāciju padomes locekļiem raksturoja rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore.

Ja slēgsim mazās skolas, mēs izvītosim no pagasta dzīves tā gaišākos cilvēkus. Nedrīkst turpināt iet to ceļu, kad kāds ir jāzīnīcina, lai citam iedotū, savu viedokli kolēģiem izteica Vārkavas pagasta padomes priekšsēdētājs Arturs Štagars. Vārkavas pagastā jau bija pieredzēti laiki, kad tika likvidētas trīs skolas. Šādas nepārdomātas rīcības sekas ir manāmas vēl tagad, lai gan Vārkavā tika atjaunota pamatskolas darbība. Klausoties, ko valdība runā par globalizāciju un optimizāciju, drīz varam nokļūt situācijā, ka skolas vairs būs tikai, teiksim, Ventspilī, Rīgā un tās apkaimē. Taču arī Latgalē vēl ir bērni, kuri grib mācīties, un ir skolotāji, kuri grib dzīvot.

Pēc vairākām emocionālām lauku pašvaldību vadītāju runām notika balsojums par rajona padomes piedāvāto lēmuma projekta variantu.

Turpinājums 3. lappusē.

Ziņas

■ Sestdien, klātesot a/s «Latvijas gāze» pārstāvjiem, pārtraukta ražošanas uzņēmumā «Līvānu stikls», kas par patērēto dabas gāzi parādā 92 000 latu. Kā informēja a/s «Latvijas gāze» rūpniecisko patērētāju norēķinu daļas vadītāja Biruta Šulce, uzņēmuma regulārie maksājumi par gāzi iekavējušies kopš aprīļa. Ražošanas process rūpniecā ticis pārtraukts jau piektdien, lai varētu veikt pakāpenisku stikla masas izkausēšanu, izliešanu un atdzesēšanu, tā daļēji samazinot materiālos zaudējumus, kas rodas pārtraucot stikla kausēšanas krāšņu darbību. Tikšanās laikā uzņēmuma prezidents Imants Bušs solījis, ka parāda summa tiks atmaksāta un ražošanu varēs atjaunot, diemžēl «Novadniekam» ar rūpniecības vadību sazināties neizdevās. «Latvijas gāzei» ir ķīlas līgums par precī ar stikla ražotāju, taču pagaidām tas nav ticis iedarbināts, sacīja B.Šulce. Patlaban a/s «Līvānu stikls» ir lielākais parādnieks «Latvijas gāzei», ik mēnesi parāds pieaudzis apmēram par 18 000 latu, soda procenti par 2000 latu.

■ Neskatoties uz ražošanas krīzi, piektdien, 15. septembrī a/s «Līvānu stikls» un a/s «Dobeles» atvērusi jaunu vairumtirdzniecības salonu Rīgā. Lai paplašinātu preču realizācijas iespējas un konkurētspēju vietējā tirgū, jaunizveidotā SIA «Dobeles sveces un Līvānu stikls» atvērusi vairumtirdzniecības salonu, kurā varēs iepazīties ar Latvijas ražotāju darinājumiem. Kā «Novadniekam» atzina a/s «Līvānu stikls» komercdaļas vadītājs Jānis Zvans, interese par fabrikas ražojumiem Latvijas tirgū arvien pieaug. Latvijā ražotais stikls neatpaliek kvalitātes ziņā, un pircējam tas ir pievilcīgs, jo nav pārāk dārgs. A/s «Līvānu stikls» Latvijā ir trīs firmas veikali — Liepājā, Talsos un Līvānos, kā arī nule atklātais vairumtirdzniecības salons Rīgā.

■ No 21. līdz 23. septembrim Līvānos un Jēkabpilī notiks starptautiska nevalstisko organizāciju konference «Sabiedrība un tās kodols». Konferencē mērķis, kā pastāstīja tās organizētāja un Līvānu fonda «Baltā māja» direktore Irīna Kulitāne, ir veicināt sociālisma valstu nevalstisko organizāciju sadarbību un attīstību, balstoties uz Rietumeiropas valstu pieredzi. Konferencē norises vieta 21. un 23. septembrī būs Jēkabpils, bet 22. septembrī tās dalībnieki tiksies Līvānu kultūras namā. Diskusijās par cilvēktiesībām, sieviešu tiesībām, invalīdu problēmām un citām NVO darbības jomām piedalīsies pārstāvji no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Krievijas, Dānijas, Nīderlandes un Vācijas.

■ Līvānu novada domē notiek kosmētiskais remonts. Kā pastāstīja domes vadītājs Visvaldis Gercāns, telpas domes ēkas otrajā stāvā bija samērā sliktā stāvoklī, griesti cietuši no mitruma, tapetes atlupušas. Gadā pašvaldība domes ēkas remontam atvēlot 1000 latus, šogad remontēts tiek priekšsēdētāja kabinets, sekretāres darba vieta un arhitektes kabinets ēkas pirmajā stāvā. Tiks atjaunots grīdas segums otrā stāva gaitenī.

G.Kraukle

Nacionālās ziņas

Brīvības piemineklim vēl vajag naudu

Brīvības pieminekļa restaurācijai līdz šim ziedoti nepilni 416 tūkstoši latu. Vēl būs vajadzīgi vismaz 250 tūkstoši. Noskaidrots, ka pieminekļa bojājumu apjoms prasiņ ne tikai vairāk līdzekļu, kā bija paredzēts tamē, bet to novēršana arī ievilkšies ilgāk. Iespējams pat, ka Rīgas astoņsimtgades jubilejas svinības pieminekli sagaldis koka sastatnēs tērpis. Plašākas iespējas ziedot kopš septembra ir interneta lietotājiem — Brīvības pieminekļa atjaunošanas fonda mājas lapā www.rietu.lv/bpaf.

Neizdosies izpildīt solījumu Starptautiskajam Valūtas fondam

Veicot grozījumus šī gada budžetā, valdībai neizdosies izpildīt Starptautiskajam Valūtas fondam (SVF) solīto, ka deficīts nepārsniegs 2 procentus no iekšzemes kopprodukta. Starptautiskajam finansu institūcijām doto solījumu izpilde ir viens no pamatkritērijiem, ko potenciālie ārvalstu investori izvērtē, pirms izšķiras ieguldīt naudu.

Šī gada budžeta grozījumiem valdībā iesniegti divi varianti, kas paredz fiskālo deficītu 2,4 un 2,7 procentu apmērā no iekšzemes kopprodukta. Mazāko deficītu izdotos panākt, ja valdība vienosies nepalielināt izdevumus. Savukārt deficīts 2,7 procentu apmērā tiek prognozēts, ja tiks piešķirti papildu līdzekļi izglītībai 2,94 miljoni latu apmērā, lauksaimniecības subsīdijām 2,44 miljoni latu, Iekšlietu ministrijai 5,4 miljoni latu, kā arī līdzekļi Valsts prezidenta kancelejai un Finanšu ministrijai. Pērn budžeta deficīts bija 4,05 procentu apmērā no iekšzemes kopprodukta.

Rēzeknes piena konservu kombināts sašaurina ražošanu

Rēzeknes piena konservu kombināts cenšas samazināt zaudējumus un tāpēc ierobežo ražošanu. No 1. oktobra bezalgas atvaļinājumā ies ap 100 strādnieku. Konservu cehs turpmāk strādās 2 līdz 3 dienas nedēļā, gatavojas slēgt arī kazeīna cehu. Jau pavasarī slēgts konfekšu «Gotiņa» ražošanas cehs. Uzņēmums tā arī nav spējis pārvarēt sekas, ko radījusi Krievijas ekonomiskā krīze pirms diviem gadiem. Sakarā ar to, ka kombināts nav Eiropas sertifikāta, konservu noiets bija praktiski tikai NVS valstīs, pašlaik šajā tirgū rēzekniešu produkcija ir pārāk dārga.

Prasiņ bargāk sodīt iereibušus šoferus

Tautas partijas frakcija ierosina sodīt ar autovadītāja apliecības noņemšanu uz mūžu tos transportlīdzekļu vadītājus, kuri atkārtoti viena gada laikā braukuši pie stūres dzērumā vai narkotisko vielu reibumā. Bet par avārijām, ja tajās ir bojā gājušie, ierosina konfiscēt arī automašīnu. Frakcija paredz šos sodus sagatavotajos grozījumos Administratīvo pārkāpumu kodeksā un Krimināllikumā. Vairāk tas attieksies no pārgalvīgas rīcības šoferus.

Sensacionāls atradums Doma pagalmā

Rīgas Doma baznīcas pagalmā arheoloģiskās izpētes pēdējā sezonā speciālisti tikuši pie sensacionāla atraduma — izrakta ap tonnu smaga akmens galva, kuru vēsturnieki uzskata par unikāli saglabājušos lībiešu elku tēlu. Izrādās, ka akmens tēls parādījies atklātībā pirms 150 gadiem, taču vēlāk nezināmā veidā pazuda. Nu tas atkal atrasts. Vēstures liecības vēsta, ka galva atrasta aramīlaukā Iksķīles un Salaspils tuvumā 1852. gadā.

LŪ māsas nesekmīgie Medicīnas akadēmijas studenti

Latvijas Medicīnas akadēmijas rektors Jānis Vētra paudis satraukumu par to, ka no 1998. gada līdz 2000. gadam no Medicīnas akadēmijas nesekmības dēļ atskaitītie 86 Latvijas un 19 ārvalstu studenti vēlāk studijas turpinājuši Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātē. Pie tam viņi uzņēmi augstākā kursā nekā tas iespējams ar viņu zināšanu līmeni. Kas gan gribēs, lai viņu pēc gadiem ārstē šādi daktēri?

Pasaules banka atkal aizdod

Pasaules banka apstiprinājusi 2,22 miljoni ASV dolāru lielu aizdevumu cieto atkritumu saimniecības vadības projektam Latvijā. Kopš Latvijas iesaistīšanās Pasaules bankā 1992. gadā banka piedalījies 18 projektos un citās finansēšanas akcijās par aptuveni 357 miljoniem dolāru. Sagatavoja L.Kirillova

Jauniešiem būs savs uzticības centrs

Ginta Kraukle

Ar Dānijas valdības atbalstu drīzumā Līvānos sāks darboties konsultatīvais centrs bērniem un jauniešiem «Paspārne», kurā psiholoģisko atbalstu varēs gūt sociālajā un veselības ziņā apdraudēti jaunieši un bērni. Centrs būs atvērts katru darbdienu no pulksten 11.00 līdz 19.00, tur varēs iegriezties ikviens, kuru nomoka kāda sociāla, psiholoģiska vai ar veselību saistīta problēma. Centrā strādājošie konsultanti būs gatavi uz klausīt ikvienu grūtībās nonākušo, pie tam, nevienam, kas meklēs palīdzību, nebūs jānosauca savs vārds vai dzīvesvieta. Konsultantiem nebūs tiesību izrakstīt receptes vai sniegt materiālo palīdzību, taču «Paspārņē» vienmēr būs cilvēki, kas uz klausīs un ieteiks, kur meklēt kvalificētu speciālistu palīdzību. Konsultācijas būs bezmaksas, orien-

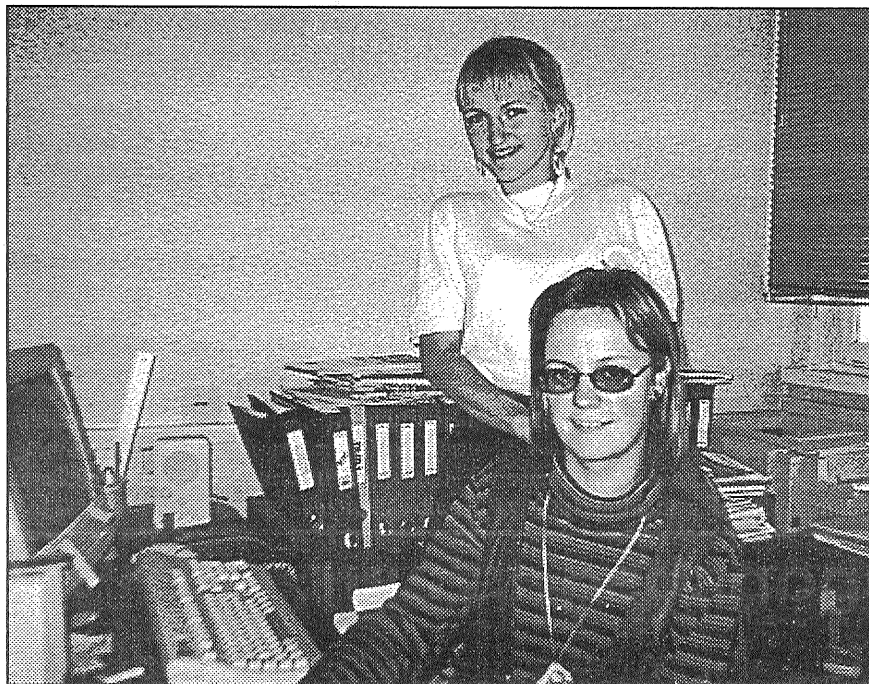
tētas uz bērniem un jauniešiem, taču prom netiks dzīts neviens, apgalvo projekta koordinatore Marika Rudzīte.

Konsultāciju centrs iekārtots Līvānos, Lāčplēša ielā 28, konsultantes Ieva Garjāne, Māriete Vilcāne, Anita Lazdāne un Marika Rudzīte ir sagatavojušas darbam ar jauniešiem, izmantojot gan pašmāju, gan dāņu speciālistu sniegtās zināšanas. Centrs sadarbosies ar Labklājības ministriju, organizāciju «Pārdes zieds», Narkoloģijas centru un citām iestādēm, kuras specializējas sociālajā un veselības jomā. Ar centra koncepciju ir iepazīstinātas visas Līvānu novada mācību iestādes, domes sociālie dienesti un policija. Sarunas ievadītas arī ar jauniešiem skolās, un jau tagad ir jūtama interese par jauno projektu. Īpaši jauniešu vidū uzticību «Paspārņēi» varētu veicināt arī tas, ka divas konsultantes ir gados jaunas, jauniešu problēmas viņām ir saprotamas un

pieņemamas.

Līdzīgi projekti izstrādāti arī Lietuvā un Igaunijā, bet Dānijā šādu konsultatīvu centru darbība nav nekas jauns. Vai centrs nedublēs pašvaldības sociālās aprūpes nodaļas vai skolas psihologu funkcijas? M.Rudzīte uzskata, ka katram no minētajiem dienestiem ir savs atšķirīgs darbības virziens. Pašvaldību sociālo dienestu darbinieku spēkos nav izrunāties un uz klausīt katru, kas atnācis ar savu problēmu, savukārt konsultanti ar klientu runās tik, cik tas būs nepieciešams, centīsies saprast, uz klausīt, nomierināt un pārliecināt, ka viņa problēma nav neatrisināma. Viena no galvenajām konsultāciju centra funkcijām ir palīdzēt rast risinājumu, meklēt palīdzību un tādējādi atrisināt problēmu. Pie konsultantiem būs pieejama informācija, kur griezties ar problēmu. Viņi būs gatavi sarunāt konsultāciju vai pat aiziet pie ārsta kopā ar bērnu vai jauniešu, kuram pašam par savu problēmu runāt ir grūti.

«Paspārņē» palīdzēs visdažādākajos gadījumos, piemēram, psiholoģisko problēmu (nomāktība, depresija, stress u.c.) gadījumos, jautājumos, kas saistīti ar kontracepciju, veneriskajām slimībām, AIDS, fiziskas, seksuālas un psiholoģiskas vardarbības gadījumos ģimenē, vienaudžu vidū un uz ielas, kā arī palīdzēs meklēt risinājumu un izprast lietas, kas saistītas ar atkarību izraisošo vielu lietošanu. Vecāki un skolotāji bieži vien problēmas zina un izprot, taču viņiem pietrūkst laika, lai parunātu ar pusaudzi par to, kas viņu uztrauc. «Paspārņē» darbosies arī uzticības telefons, kura numurs 43868. Līdz nākošā gada decembrim projektu finansēs Dānijas valdība, kas nodrošina gan telpu remontu un iekārtošanu, gan konsultantu algošanu un izglītību. Ja «Paspārņē» izrādīsies dzīvotspējīgs projekts, un pēc šādām konsultācijām būs pieprasījums, tā pastāvēšana tiks nodrošināta arī pēc 2001. gada, tad tā uzturēšanas izdevumus uzņemsies pašvaldība.

● Bērnu un jauniešu konsultatīvā centra «Paspārņē» projekta vadītājai Marikai Rudzītei (priekšplānā) un konsultantei Ievai Garjānei nav svešas jauniešu problēmas. Foto: G.Kraukle

Preiļos veikta ekonomiski tehniskā izpēte programmas «800 +» ietvaros

Lidija Kirillova

Valsts programmas «800 +» ietvaros Preiļos veikta projekta «Latvijas apdzīvotā vietu un mazpilsētu ūdenssaimniecību attīstība» ekonomiski tehniskā izpēte, «Novadnieku» informēja pašvaldības uzņēmuma «Atvars» direktors Anatolijs Petrovs. Izpēti sadarbibā ar zviedru firmu «SWECO» veica SIA «BRAMBIS» no Rīgas. Minētājam valsts programmā iesaistījušies ne tikai Preiļi, bet vēl astoņas Daugavas baseina pilsētas: Ogre, Salaspils, Ķekava, Ķegums, Lielvārde, Dagda, Līvāni un Cēsaine.

Kā paskaidroja A.Petrovs, paralēli tam, ka notika ekonomiski tehniskā izpēte, sa-

darbībā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju tiek gatavots plāns ūdenssaimniecības projekta tālāki realizēšanai. Šī gada valsts budžetā katrai no minētajām deviņām Daugavas baseina pilsētām bija iedalīti 13 tūkstoši latu, kā arī vēl 350 tūkstoši latu projektam kopumā no Vides aizsardzības fonda. Par šiem līdzekļiem izveidots ūdensapgādes tīklu datormodelis, uzlikti notekūdeņu plūsmas mērītāji, kā arī izsludināts konkurss par ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu uzmērīšanu. Nākamgad vēlreiz tiks izskatīta projekta gaita, tad būs zināms arī, kādi līdzekļi šim projektam iedalīti valsts budžetā.

11. septembrī Rīgā notika programmas

«800 +» vadības grupas sanāksme, kurā piedalījās arī pašvaldības uzņēmuma «Atvars» direktors Anatolijs Petrovs, Preiļu pilsētas domes izpilddirektors Vilhelms Veleckis un Līvānu pašvaldības uzņēmuma «Dzīvokļu un komunālā saimniecība» direktors Leonīds Šeflers. Sanāksmē tika apspriests šī gada veikums, programmas realizācijas gaita, kā arī pārrunāti nākamā gada plāni. Kā atzina A.Petrovs, Preiļi ir viena no tām programmā iesaistītajām Daugavas baseina pilsētām, kur izdarīts visvairāk. Nākamgad paredzēta tehniskā projekta izstrāde, reālie darbi tiek plānoti uz tālāku laiku. Taču arī tas ir atkarīgs no nākamā gada valsts budžeta līdzekļiem šim projektam, atzina A.Petrovs.

Darbs un specialitāte

Antons Rancāns

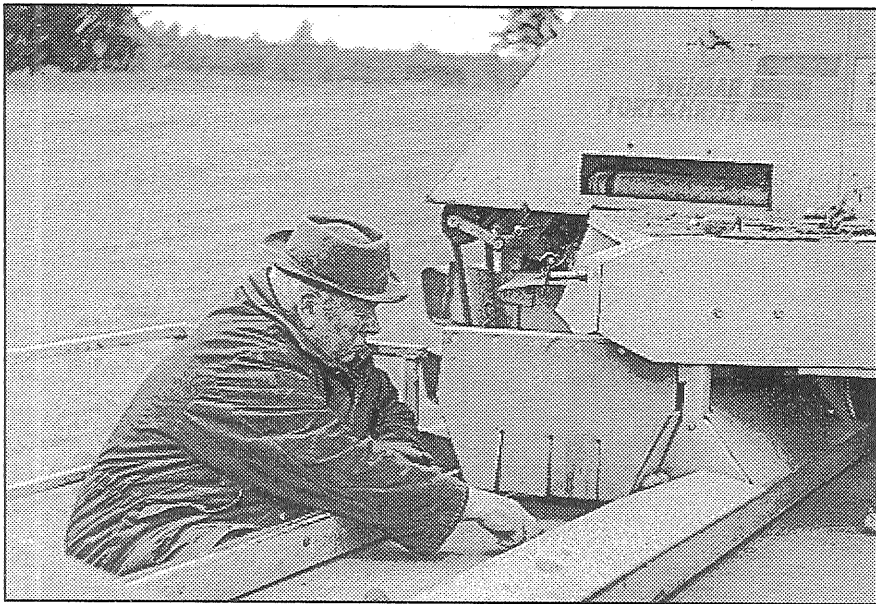
Ar zināšanu un darba prasmes pārbaudi noslēdzās mācības 20 sievietēm no Preiļiem un apkārtnējiem pagastiem, kuras mācījās bezdarbniecēm rīkotajosursos SIA «Intertex» šūšanas uzņēmumā. Vairāk nekā puse no viņām tepat paliek arī strādāt. Kā «Novadniekam» pastāstīja uzņēmuma izpilddirektore un kursu vadītāja Lūcija Smane, darbā pieņemtas uzcītīgākās. Bet arī pārējām mācībām atdotais laiks nav veltīgi izšķiests.

Čaklākās mācībās bijušas Anita Zaiceva un Nataša Čerkasova no Kastīres, Tatjana Repša, Anita Strupa, Tatjana Hohlova un Vija Nikitina no Preiļiem.

● Lūcija Smane (centrā) ar kursantēm Intu Vasiļonoku, Līgu Bartaševiču, Viju Nikitīnu, Jeļenu Bondarevu, Dzintru Brūveri, iekārtu iestādītājiem Andreju Miklaševiču un Vladimīru Rošļakovu.

No jauna vairs nesāktu, bet tagad jāturpina

● Seniors Pēteris Gavars no kombaina slidentes nolasa arī kolhozu laikos laukos pazaudētas dzelžu atlūzas, reiz gadījies traktora skrūvju griežamā atslēga.

Antons Rancāns
Autora foto

Sākums 1. lappusē.

Šis ir jau ceturtais gads, kopš viņš strādā ar «Zaļo sertifikātu», bet vispār jau sešus gadus kartupeļus audzē bez tradicionālajiem minerālmēsliem, ar slimībām un kaitēkļiem cīnās bez herbicīdiem un insekticīdiem. Kāpēc tieši kartupeļi? Tie cilvēkam ir kā otrā maize, tātad vispieprasītākie. Turklāt paju sabiedrības likvidācijas laikā par pajām tics pie kartupeļu novākšanas kombaina.

Pašlaik septembra saulainajās dienās,

kas kā radītas kartupeļu vākšanai, «Mazajos Gavaros» (ciema vārdā Jānis nosaucis arī savu 42 hektārus lielo saimniecību) rosās visi ģimenes locekļi, ieskaitot senioru Pēteri, cienijama vecuma kungu, māti Elvīru, kā arī citus radniekus un kaimiņus Māri Gribustu, Aivaru Jaudzemu. Vieni strādā pie kombaina šķirošanas galda, citi pie transportieriem šķūnī un saber pagrabā. Ziemas mēneši būs bumbuļu realizācijas laiks — pārdod tepat mājās, ved uz Daugavpili un Rīgu.

— Mūsu sabiedrība vēl nav nobriedusi lietot un arī ražot ekoloģiski tīru pārtiku, — stāsta Jānis, gatavojot Veimāras rūp-

● Valērijs Jasinskis un Elvira Gavare pie kombaina galvenās slidentes.

nīcā «Fortschritt» ražoto kombainu E-686 braukšanai uz lauka. Intensīvi audzētie kartupeļi lētāki. Tagad sāk iegūt arī ģenētiski uzlabotus augļus un dārzenus, kuriem skaists izskats, bet nav zināms, kādas briesmas slēpjas iekšpusē.

J.Gavars uzsver, ka sācis ar piemērotas augu sekas ieviešanu, kurā iekļauti rudzi kā zaļmēslojums, mieži ar āboliņa pasēju, āboliņš un pēc tā nāk kartupeļi. Priekšaugi, kā arī bioloģiskā preparāta trihodermīna izmantošana laukus attīra no slimību pārnēsātājiem mikrobiem, sēnītēm un arī nezālēm. Sākumā bumbuļu raža gājusi mazumā, kamēr izsmeltas augsnes sagāzto minerālmēsļu rezervēs. Pērn ražas kritums apstājies, šogad tā

jau sākusi augt. Nekādas ķīmikālijas netiek lietotas arī pret lakstu puvi un citām slimībām. Kolorādo vaboles un kāpurus līdz augu ziedēšanai savāc ar rokām, bet pirms sala uzirdina augsni, lai tās nespēj noslēpties ziemošanai, izsalst. Vairākas reizes regulāri uzirdina vagu starpas.

Kartupeļus stāda apmēram trijos ar pusi hektāros, audzē 'Adrettu', 'Granolu', 'Ukrainiskij rozovij', 'Lasunok', 'Mutoģēnagros', kam šogad lieliska raža. Pats savā praksē saimnieks pārliecinājies, ka citas šķirnes viņa zemē nepadodas. Pērn nopircis riteņtraktoru «Belorusj». Kaimiņš un palīgs darbos Valērijs Jasinskis strādā ar otru riteņnieku — kad bumbuļu pilna piekabe, ved uz šķirotavu.

Problēmas ar pedagogu algām

Lidija Kirillova

Sākums 1. lappusē.

Lēmums netika pieņemts, jo balsojot atturējās Aizkalnes un Preiļu pagasta padomes vadītāji Pēteris Rožinskis un Zinaīda Vilcāne, kā arī Līvānu novada domes priekšsēdētājs Visvaldis Gercāns. Sakarā ar to, ka otrs risinājuma variants nebija sagatavots, bet lēmums nepieciešams (drīzumā skolotājiem jāmaksā avanss), padomes locekļiem tika piedāvāts pie jautājuma apspriešanas atgriezties pēc pārējo padomes darba kārtībā iekļauto jautājumu izskatīšanas. Padomes locekļi tam piekrita un sēdes noslēgumā vēlreiz izanalizēja situāciju. Lietas, kas

nav sakārtotas valstī, visai sāpīgi atsaucas uz pašvaldībām, tās labprātīgā piespiedu kārtā kļūst par sava veida «pārmijniekiem», kam jātiec galā ar valdības lēmumu īstenošanu dzīvē.

Atkārtotā balsošanā tika pieņemts sekojošs lēmums — pedagogu darba apmaksā septembrī un oktobrī saglabāt līdzšinējo kārtību, bet izglītības un kultūras jautājumu komitejai, pieaicinot izglītības pārvaldes speciālistus un pašvaldību pārstāvjus, izstrādāt kārtību pedagogu darba samaksas pilnveidošanai Preiļu rajonā. Tas nozīmē, ka jautājumā par pedagogu algām tiks lauzts vēl ne viens vien šķēps.

Preiļu rajona izglītības pārvaldes priekšlikumi izglītības un zinātnes ministrijas sagatavotajiem dokumentu projektiem par pedagogu darba samaksu

Izskatot Preiļu rajona izglītības pārvaldes viedokli par Izglītības un zinātnes ministrijas sagatavotajiem dokumentu projektiem par pedagogu darba samaksu, Preiļu rajona padome nolēma ierosināt ministrijai atbalstīt sekojošus izglītības pārvaldes priekšlikumus.

1) Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) projektā «Vispārējās pamatizglītības un vispārējās izglītības programmu īstenošanas izmaksu minimums uz vienu izglītojamo», aprēķinot darba samaksas fondu pedagogiem, nevajadzētu vadīties pēc vidējā klases piepildījuma — 20 izglītojamo klasē, bet gan ņemt vērā to, ka minimālais pieļaujams skolēnu skaits klasē pašvaldību vispārējā izglītības iestādē ir 8 (pamatskolā) un 15 (vidusskolā). IZM būtu jāparedz pietiekams finansālais nodrošinājums mācību iestādēm ar šādu komplektāciju.

Iespējamais risinājums — attiecīgs

koeficients vai, aprēķinot finansējumu rajoniem, ņemt vērā vidējo klases piepildījumu katrā rajonā un pilsētā.

2) Piedāvātie reģionālie koeficienti Ministru kabineta noteikumu pielikumā (iedalījums 3 grupās) nav pieņemami, jo neatspoguļo reālās atšķirības starp Latvijas rajoniem. Netiek ņemti vērā daudzi būtiski parametri, kas ir atšķirīgi starp rajoniem — nacionālais sastāvs, iedzīvotāju blīvums pa vecuma grupām, teritoriālās īpatnības, pierobeža, ceļu tīkls un citi.

Pašreizējais finansu sadalījums pedagogu algām pa rajoniem jau radījis situāciju, ka virknei rajonu līdzekļu pietrūkst. Reģionu koeficienti ir steidzīgi jāpārstrādā.

3) Īstenojot pedagogu darba algas reformu, pielīdzināt interešu izglītībā un pirmsskolas izglītībā strādājošo pedagogu darba algas vispārīgajiem skolu pedagogu darba samaksas noteikumiem.

Zemnieki mācās lopu pārraudzību

Antons Rancāns

Septembra sākumā pulcējās zemnieki, kuru ganāmpulki ir pārraudzībā. Pirmie ieskaites kārtēja un apliecības par tiesībām patstāvīgi ņemt paraugus piena analizēm 4. septembrī ieguva 68 Rudzātu un Saunas pagasta ganāmpulku īpašnieki. 6. septembrī uz tādu pašu eksāmenu pulcējās 45 Vārkavas, Preiļu, Sutru, Riebiņu, Aizkalnes un Rušonas pagasta govju ganāmpulku saimnieki. Nākamajā dienā komisija, kurā darbojas akciju sabiedrības «Latgales ciltslietu un mākslīgās apsēklošanas stacija» (LCMAS) piena laboratorijas vadītāja Anastasija Fjodorova no Viļāniem, šīs stacijas pārstāve mūsu rajonā zootehniķe Rūta Skujiņa, pārbaudīja 47 Rožkalnu un Upmalas pagasta zemnieku zināšanas un iemaņas, bet 14. septembrī uz eksāmenu Galēnu kultūras namā ieradās 30 cilvēki.

Līdz šīs nedēļas sākumam uz teorētiskajiem ieskaites jautājumiem atbildējuši un parādījuši, kā praktiski ņemt paraugus, 170 cilvēki. 20. septembrī paredzēta atestācijas pēdējā diena, uz to uzaicināti Jersikas un Līvānu novada Rožupes un Turku pagasti, pieteikušies 64 cilvēki. Kopā rajonā apmācībās būs piedalījušies un pārbaudes nokārtojuši 240 zemnieki.

Kā «Novadniekam» pastāstīja R.Skujiņa, šīs kampaņas nodrošināšanā ļoti atsau-

cīgas bijušas pagastu padomes, tāpat rajona veterinārā pārvalde. Galēnos atbraukuši arī firmas «Alfa Laval» pārstāvji, piedāvājot savu produkciju — govju tesmeņa kopšanas līdzekļus, piena traukus un citu.

Dzīvnieku mākslīgās apsēklošanas akciju sabiedrība strādā atbilstoši ciltsdarba normatīvajiem dokumentiem, kuros šī gada martā ieviests papildinājums — ganāmpulka īpašniekam atļauts ņemt paraugus pašam pēc tam, kad sertificēts piena lopkopības pārraugis to apmācījis, nokārtots pārbaudījums, saņemta apliecība. Par kvalitāti atbild govju saimnieks. Ja viss izdarīts pareizi, precīzi tiek noteikts arī tauku, olbaltumvielu saturs. Ar šādām analizēm piena pārstrādes uzņēmumi, arī akciju sabiedrība «Preiļu siers», vairs nenodarbojas, tās veic neatkarīgi eksperti piena laboratorijā Viļānos. Piegādātājs saņem objektīvus datus, un tie ir arguments strīdos ar pārstrādes uzņēmumiem. Apliecības izdotas uz pieciem gadiem ar nosacījumu, ka sertificētais pārraugis ik gadu pārbauda, vai zemnieks rīkojas pareizi.

Rajonā pārraudzībā ir apmēram 2100 govīs. Ināra Meikulāne Galēnu pagastā pārrauga 285, Terēze Jaunromāne Rožkalnu pagastā — 190, Maruta Pauniņa Riebiņu pagastā — 290, Lilita Geduša Turku un Jersikas pagastā — 260 govīs. Tagad viņām talkā nāks arī to īpašnieki.

Lasītāji jautā

Jautājums. Vai juridiskās personas drīkst iepirkties mazumtirdzniecības uzņēmumos?

Atbild J.Bērziņa, VID Latgales reģionālās iestādes direktores vietniece:

— Jā, drīkst iepirkties savam patēriņam, nevis tālākpārdošanai bez pārveidošanas. Jāatzīmē, ka, iepērkoties mazumtirdzniecībā, var norēķināties gan skaidras, gan bezskaidras naudas veidā. Ja mazumtirdzniecības uzņēmums pārdod

preces juridiskai personai, darījumu apliecina kases čeks, kurā uzrādīti visi rekvizīti, kas noteikti likuma «Par pievienotās vērtības nodokli» 8. panta 6. daļā. Gadījumos, ja čekā netiek fiksēti visi obligātie rekvizīti, čekam pievienojama kvīts ar trūkstošo informāciju un attiecīgā rekvizīta nosaukumu vai izrakstāma preču pavardzīme rēķins.

Informācijas avots: MK noteikumi nr. 312 «Vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības organizēšanas kārtība».

**Šodien vārdadienu
svin — Verners,
Muntis.
20. septembrī —
Guntra, Marianna,
Ginters.**

**«Novadnieks» un
pagastu padomes
sirsnīgi sveic**

šisnedēļas jubilārus:

✿ 50 gados Aleksandru Žurovu 21. septembrī, 65 gados Nikitu Leonovu 21. septembrī **AGLONAS PAGASTĀ;**

✿ 80 gados Mariju Vucāni 24. septembrī, 85 gados Teklu Simanoviču 23. septembrī **AIZKALNES PAGASTĀ;**

✿ 75 gados Aloīzu Vulānu 22. septembrī **GALĒNU PAGASTĀ;**

✿ 65 gados Ivanu Bazulevu 20. septembrī un Jadvīgu Lepuku 23. septembrī **RIEBIŅU PAGASTĀ;**

✿ 55 gados Eleonoru Lazdāni 21. septembrī, 60 gados Antonu Ceirānu 21. septembrī **ROŽKALŅU PAGASTĀ;**

✿ 60 gados Arnoldu Bulmeistaru 21. septembrī Livānu novada **ROŽUPES PAGASTĀ;**

✿ 80 gados Teklu Solu 20. septembrī **RUDZĀTU PAGASTĀ;**

✿ 60 gados Pēteri Leščānu 24. septembrī, 70 gados Vaclavu Samoviču 21. septembrī **RUŠONAS PAGASTĀ;**

✿ 50. gados Staņislavu Pudulu 24. septembrī, 55 gados Robertu Prikuli 24. septembrī, 60 gados Valentīnu Skuteli 18. septembrī, 65 gados Anīsu Fedotovu 20. septembrī **SAUNAS PAGASTĀ;**

✿ 75 gados Jefrosiniju Oļesovu 21. septembrī, 85 gados Jeļenu Fjodorovu 18. septembrī **SILAJĀŅU PAGASTĀ;**

✿ 60 gados Genovefu Cīruli 24. septembrī, 70 gados Sofiju Visocku 19. septembrī, 80 gados Veroniku Stabulnieci 20. septembrī, 85 gados Fjodoru Pavlovu 21. septembrī, 91 gadā Francišku Skabi 20. septembrī **STABULNIEKU PAGASTĀ;**

✿ 65 gados Viktoru Znotiņu 19. septembrī **SUTRU PAGASTĀ;**

✿ 50 gados Annu Sisojevu 19. septembrī, 65 gados Jāni Veiguru Donāta dēlu 19. septembrī, Valēriju Gredzenu 22. septembrī un Emīliju Kolosovu 24. septembrī Livānu novada **TURKU PAGASTĀ;**

✿ 70 gados Moniku Kivlenieci 21. septembrī, 75 gados Franci Vilcānu 20. septembrī, 88 gados Teklu Lausku 22. septembrī **UPMALAS PAGASTĀ;**

✿ 65 gados Timofeju Andrejevu 23. septembrī **VĀRKAVAS PAGASTĀ.**

Sludinājumi ◀ **Reklāma**

NODOTS PRIVATIZĀCIJAI

PRIVATIZĀCIJAS AĢENTŪRA PAZIŅO:
ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 2000. gada 30. augusta rīkojumu Nr.440
privatizācijai nodots šāds valsts īpašuma objekts:

Objekta nosaukums	Objekta adrese
Ēkas un būves Preiļu rajonā, Rožupes pagastā, Drēņu sādžā, Krasta ielā 6	Krasta iela 6, Drēņu sādža, Rožupes pagasts, Preiļu rajons, LV-5327

Saskaņā ar likuma "Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" 16. pantu objekta kreditoriem un citām personām savas prasības un pretenzijas jāpiesaka Privatizācijas aģentūrā divu mēnešu laikā no dienas, kad šis paziņojums tiks publicēts oficiālajā laikrakstā "Latvijas Vēstnesis". Kreditoru prasību un citu pretenziju apliecināšanos dokumentus var sūtīt Privatizācijas aģentūrai pa pastu vai iesniegt aģentūrā darba dienās no pulksten 9 līdz 12 un no pulksten 13 līdz 17. Aģentūras kontaktpersona Iveta Šimane, tālr.7021327.

Ja kreditori, to skaitā valsts un pašvaldību institūcijas, kas ir atbildīgas par valsts un pašvaldību nodokļu un nodevu samaksas uzskaiti un kontroli, savas prasības iepriekšminētajā termiņā nepieteiks, tās šī objekta privatizācijā netiks ņemtas vērā.

Pirmpublicācija: 13.09.2000., "Latvijas Vēstnesis" nr.318/320

Privatizācijas aģentūra

K.Valdemāra iela 31, Rīga, LV-1887 E-mail: ipa@mail.bkc.lv http://www.ipa.bkc.lv/

**Sakarā ar maģistrālo ūdensvadu
hlorēšanu Preiļu pilsētā
20. septembrī no plkst. 4.00 līdz
18.00 nelietot auksto ūdeni.
Pēc skalošanas iespējams
rūsains ūdens.
Uzņēmums «Atvars»**

**Uzdot jautājumus un
izteikt ierosinājumus
«Novadniekam» var
pa tālr. 22059.**

Iepērkam mājlopus gaļai.

Tālr. 24147, 21956.

**Iepērkam jaunlopus,
liellopus, aitas un zirgus.**

Tālr. 55658, 9183451.

**Pērk sivēnmātes un
bekonus.
Samaksa tūlītēja.**

Tālr. 22569.

Pārdod

GAZ-53 B rezerves daļām. Tālr. 73523;
kartupeļus un graudus. Tālr. 9169722;
govis un teli. Tālr. 42536 pēc 20.

Pērk

nolietotu kokvedēja piekabi vai tās dokumentus.
Tālr. 9244157.

**Kijevas
LILIPUTU
CIRKS**
viesosies Preiļos
kinoteātrī
«Ezerzeme»
21. septembrī
plkst. 12.00 un 14.00.
Biješu cena: Ls 1 — bērniem,
Ls 2 — pieaugušiem.

**Pārdod OGLES, BRIKETES, MALKU
(zāģētu un skaldītu) Preiļos, Brīvības
ielā 61a (blakus vecajam tirgum).
Ir transports.
Tālr. 22433 no 8 līdz 18.**

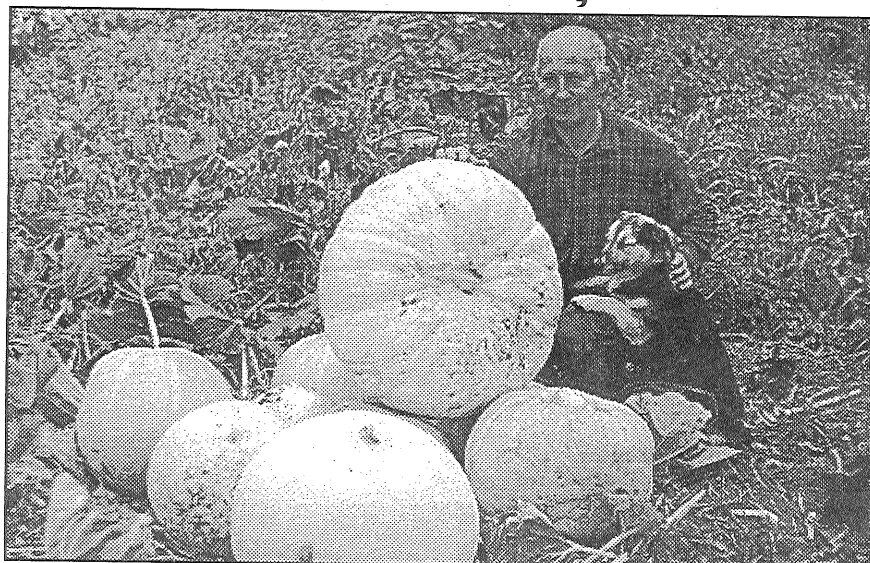
**Iepērkam mājlopus
kaušanai.**

Tālr. 24289.

**Iepērkam mājlopus
kaušanai.**

Tālr. 32279.

No vienas sēkliņas

● **Saimnieks Antons Putāns ir spēcīgs vīrs, bet tādu ķirbi pacelt arī viņam nav viegli.** Foto: A.Rancāns

Antons Rancāns

Valsts Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Preiļu nodaļas šoferis Antons Putāns uz savas senču zemes Preiļu pagastā Mazajos Gavaros pavasarī sāka būvēt māju, pie tās ierīkoja sakņu dārzu, uz kura nostūma auglīgo slāni no būvlaukuma. Antonam patīk ķirbji, tāpēc iegādājās šķimenes ar eksotisku nosaukumu '100 mārciņas' sēklas un iestādīja pie pavasara izstādē Rāmavā pirkta pundurābelēm.

Rudens pārsteidza: ķirbji patiešām ataino nosaukumu — mazākais sver vairāk kā 10 mārciņas (2,5 kilogrami), bet pats lielākais sver vismaz puscentneru! Viens augs ar astoņiem ķirbjiem devis ap pustonnu lielu ražu. Nekādas rūpes ne-

prasīja, vienīgi nācās pasargāt no vēlinājām pavasara salnām.

— Mūsu ģimenei ķirbji garšo piena zupās, dzīvesbiedrei Ērikai patīk džemos ar citroniem, ievārījumos, bet tie, kas paliek pāri, noder lopiem. Šogad arī kartupeļu raža laba, tāpat krietni padevušies citi sakņaugi. Vispār vasara bija pietiekami laba un rudens bagāts. Attaisnojas tēva laikos mājām dotais nosaukums «Ražas».

Pirmos iesētos ķirbjus no mājas nostāk izkašājuši kraukļi, kuri netālo lopkautuvju tuvumā stipri savairojušies. Tāpēc ap maija vidu nācies sēklas iekaisīt no jauna turpat pie jaunbūves stūra. Zem lielajām lapām ķirbis rekordists nebija pamatams līdz pat rudens salnām, kad lapas sāka kalst un rauties čokuros.

Lasītāja padoms

Kā saglabāt svaigus tomātus

Svaigus tomātus iespējams saglabāt ilgāk, ja tos noņem no stāda vēl zaļus, nevis sarkanus (vai dzeltenus).

Svaigu tomātu saglabāšanai visietecamākās ir vēlinās šķimenes, kuru augļi līdz aukstuma iestāšanās laikam ir pietiekami lieli un sāk tikai nogatavoties. Izvēloties augļus, labāk ņemt vidēji lielus bumbuļus ar gludu mizu, nelielu sēklotni un blīvu mīkstumu.

Tomāti jāievāc sausā laikā, kad sāk zūst rasa. Augļi jānoplūc kopā ar zaļo kausiņu un jākārtos ar tīru papīru izklātā kastē. Nekādā gadījumā tarā nelieciet celofāna maisiņus, jo tad jūs raža ātri vien sabojāsies. Vēl jāiegaumē, ka tomātus nevajadzētu likt vairāk kā divās kārtās, tāpēc šim nolūkam nederēs ļoti lielas kastes. Dārzeni saglabāsies ilgāk, ja katru no tiem ietīsiet mīkstā papīrā.

Pilnās kastes novietojiet tumšā telpā, kurā temperatūra ir aptuveni desmit grādu un gaisa mitrums nepārsniedz 80 līdz 85 procentus. Tas varētu būt pagrabs vai klēts.

Šādā veidā ievākti tomāti nogatavojas pakāpeniski. Tajos turpinās sintēzes process un laika gaitā palielinās cukura un vitamīnu daudzums. Pēc neilga laiciņa jūs savu pusdienu galdu varēsiet rotāt ar skaisti sarkanām un sulīgiem tomātiem. Pakāpeniski nogatavināti tomāti ne izskata, ne arī ķīmisko īpašību ziņā neatšķiras no dabiskā vidē izaugušiem dārzeniem.

Ir vēl viena iespēja, kā mājās nogatavināt zaļus tomātus. Vēlā rudenī stādu, uz kura ir daudz zaļu bumbuļu, izrauj ar visu sakni. To pakar ar sakni uz augšu telpā, kurā gaisa temperatūra ir zemāka par 18 grādiem, tikai tā nedrīkst būt zemāka par 0 grādiem.